

Inventio imaginis in Camulianis

**Τῷ αὐτῷ μηνὶ θ΄, Ἡ εὗρεσις τῆς ἀχειροποιήτου καὶ θείας εἰκόνης τῶν
Καμουλιανῶν, συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου
ἐπισκόπου Νύσης.**

1 Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ δίκαιος καὶ μόνος ἀληθινὸς θεὸς ἡμῶν, ὁ τῆ οὐσία τῆς θεότητος ἀόρατος, ὁ τῷ κράτει ἀήττητος, ὁ τῆ δυνάμει ἀνεκκάλητος, ὁ τῆ φύσει φιλόανθρωπος καὶ ἀγαθός, ὁ τῆ δόσει ἀμεταμέλητος· ἡ εἰκὼν τοῦ πατρὸς ἢ ἀπαράλλακτος, ὁ πρὸ αἰώνων ἀόρατως ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθεὶς καὶ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐκ μητρὸς παρθένου τεχθεὶς, ἐνταῦθα καὶ αὐθις ἐν ἀγία εἰκόνι φανῆναι κατηξίωσε δι' ἰδίαν ἀγαθότητα καὶ ἄμετρον εὐσπλαγχνίαν. καὶ ἐκεῖ μὲν μάγους ὀδηγῶν πρὸς πορείαν δι' ἀστέρος, ἐνταῦθα δὲ τοὺς νηπιάζοντας τὴν φρένα πρὸς τελείαν γνῶσιν ἐπανάγων τὴν πρὸς ἑαυτὸν. ὦ ἀφράστου φιλανθρωπίας, ὦ ἀμέτρου κηδε μονίας, ὦ ἀφάτου ἀνεξικακίας, ὦ ἀνεκδιηγῆτου δωρεᾶς, ὦ ἀκαταλήπτων μυστηρίων· ὄντως παράδοξον θαῦμα καὶ φοβερόν, ὅτι ἐν ἡμῖν τοῖς πηλίνοις χαρακτήρι αὐτῷ καθοράται ὁ κτίστης. ἐκεῖ ἐκ παρθένου νέος ἐφάνη διὰ γεννήσεως, ἐνταῦθα ὁ αὐτὸς σωματικῆ εἰκόνι σήμερον προσκυνεῖσθαι κατηξίωσεν. ὦ θαῦμα καὶ θαυμάτων παραδοξώτερον· πάλιν γὰρ συγκατάβασις δε σπύτου φιλανθρώπου πρὸς τοὺς οἰκείους δούλους γέγονε.

2 δεῦτε οὖν, ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν πᾶσι τοῖς φοβουμένοις τὸν κύριον, ὅσα γέγονεν ἐν τῇ Καμουλιανῶν νέα Βηθλεέμ, καὶ τὰ περὶ τῆς τιμίας εἰκόνης καὶ μακαρίας Βάσσης τῆς μετακληθείσης Ἀκυλίνης ἐπὶ μέσον προθήσω ἐγὼ ὁ ταπεινὸς Γρηγόριος ὡς ὑπὸ τοῦ ἀγίου πνεύματος φανερωθέντα μοι τῷ ἀναξίῳ.

3 Αὕτη ἡ μακαρία, Ἑλληνὶς οὖσα καὶ σύζυγον ἔχουσα Κάμουλον τοῦνομα, Ἑλληνα καὶ αὐτὸν ὑπάρχοντα καὶ τοπάρχην, ἐμμανῶς δὲ ἔχοντα κατὰ τῶν Χριστιανῶν κατὰ τὸ πρόσταγμα Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως, ἔλλαμφθεισα τῇ θεία χάριτι ἐζήτηε τοῦ τε ἀνδρὸς καὶ τῆς τούτου θρησκείας ἀποστήναι, σπεύδουσα πρὸς μόνον τὸν ζωῆς δεσπότην καὶ βασιλέα τὴν ἐλπίδα καὶ ἐπίγνωσιν ἔχειν ἐν τῷ κρυπτῷ διὰ τὸν φόβον ὃν ἔχει τοῦ παρανόμου ἀνδρὸς, καὶ ἐδυσώπει αἰεὶ τὸν κύριον δέξασθαι τὸ ἅγιον βάπτισμα, παννύχους ἀσχολουμένη προσευχαῖς καὶ ταῖς καθ' ἐκάστην νηστείαις, πᾶσαν καθαρότητα ψυχῆς καὶ σώματος ἐν ἑαυτῇ περιφέρουσα, καὶ τῇ ἀγνεΐᾳ προσκαρτεροῦσα. διὸ καὶ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ ἀγίου πνεύματος κατηξίωται.

4 προσευχομένης γὰρ αὐτῆς πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν μετὰ δακρῶν καὶ συντετριμμένης καρδίας, ὁ τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν θεὸς εἰσήκουσε τῆς δεήσεως αὐτῆς καταμετρήσας τὴν πίστιν αὐτῆς καὶ φησιν· "3 ἐπειδὴ διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν κατήλθον ἐκ πνεύματος ἀγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου, καὶ νῦν παραγίνομαι πρὸς σὲ τὰ δάκρυά σου οἰκτεῖρας. εὐτρέπισον οὖν τράπεζαν καθαρὸν καὶ ἐπίθες ἐν αὐτῇ κίδαριν λευκὴν καὶ σκεῦος ἄθικτον διαυγές μετὰ ὕδατος καὶ ἐτοίμασον αὐτὰ ἐν ταμείῳ κεκοσμημένῳ καὶ ῥῖψον σεαυτὴν εἰς τὸ ἔδαφος τὸ τοῦ κοιτῶνος ἐξώτερον καὶ σκεπάσει σε ἡ δεξιὰ μου καὶ ὀφθήσομαί σοι ὡς βούλομαι"³. 5 καὶ ἔπεσεν οὕτως ἡ μακαρία Ἀκυλίνα, καθὼς προσέταξεν αὐτῇ ἡ θεία φωνή. καὶ κατέβη πρὸς αὐτὴν ὁ δεσπότης Χριστὸς, ὡς ξένου καὶ φρικτοῦ μυστηρίου, ὁ πάντοτε καὶ πανταχοῦ παραγενόμενος καὶ μηδέποτε παρορῶν τοὺς ἐλπίζοντας καὶ βοῶντας πρὸς αὐτὸν καὶ ποθοῦντας αὐτόν. βαβαὶ τῆς συγκαταβάσεως καὶ ἀφάτου φιλανθρωπίας, ὅτι το σούτων δωρεῶν τοὺς δούλους αὐτοῦ κατηξίωσε· συνῆλθον δὲ

αὐτῷ καὶ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν περὶ πέμπτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἄδοντες καὶ λέγοντες τὸ "320 ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος σαβαώθ 20"3.

Καὶ ὁ νίψας πρότερον τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ τῷ λεντίῳ ἀπομάξας ᾧ ἦν διεζωσμένος, αὐτὸς καὶ νῦν ἔνιψε ταῖς χερσὶ τῷ ὕδατι τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον, ὃ τοῦ θαύματος, καὶ νιψάμενος ἀπέμαξε τῇ καθαρᾷ κίδαρι τὸ ἄχραντον αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστον πρόσωπον· καὶ εὐθέως ἀπεδείχθη τύπος τῆς θεανθρώπου μορφῆς αὐτοῦ ὁ πανάγιος καὶ ἀληθὲς στατος χαρακτήρ, ὡς πᾶσιν ἀποδείκνυται σήμερον. καὶ καθάπερ πρότερον οἰκεία αὐτοῦ φιλανθρωπία καὶ συγκαταβάσει ἐπεδείξατο τὴν ἑαυτοῦ ἐνανθρώπησιν, οὕτως καὶ νῦν ἐπιδείκνυται ταύτην τῇ τιμῇ καὶ εὐλαβεστάτῃ Ἀκυλίῃ. 6 ὅθεν τούτων οὕτως οἰκονομηθέντων εὐχαρίστησεν ἡ γυνὴ τῷ κυρίῳ καὶ τῇ εὐχαριστίᾳ οὐ προσκορῆς γέγονεν. ἀποθεμένη τὸν τοιοῦτον ἅγιον χαρακτήρα ἐν ἐνὶ πινσῷ τοῦ ἑαυτῆς οἴκου φοβουμένη τὸν ἄνδρα ὑπερβαλλόντως ἐτίμα. προγνοῦσα οὖν τὴν ἑαυτῆς μετάθεσιν πρόνοιαν ἀρίστην ποιησαμένη τῆς ἁγίας ταύτης ἀχειροποιήτου καὶ ἀχρωματίστου εἰκόνας καὶ τὰ ἐν αὐτῇ παρακολουθήσαντα γράψασα καὶ σὺν αὐτῇ ἀποθεμένη ἠσφαλίσατο. 7

Μετὰ δὲ τὴν ταύτης ἀποβίωσιν ἀπεκαλύφθη ἐμοὶ τῷ ἀναξίῳ Γρηγορίῳ ἐν τοῖς Καμουλιανοῖς, ἐν τῷ αὐτῆς κατοικητήριῳ διὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ ἀπελθὼν κατὰ τὸν ὑποδειχθέντα μοι τόπον ἐξορύξας τὸν τοῖχον, εὔρον γλωσσόκομον, ἐν ᾧ ἀπέκειτο ὁ ἅγιος χαρακτήρ τοῦ πατρικοῦ ἀπαυγάσματος, καὶ τὴν φωταγωγὸν τὴν παρὰ τῆς μακαρίας γυναικὸς ἀπηρωρηθεῖσαν ἐκ πλείστων χρόνων καὶ ἀμνημονεύτων ἀνάπτουσαν, ὃ τοῦ θαύματος, καὶ θυμιατήριον μικρὸν τὴν εὐωδίαν παρέχον τοῦ θυμιάματος. 8 τοῦτο πρῶτον καὶ μέγιστον θαῦμα τοῖς ἐμοῖς ὀφθαλμοῖς ἐώρακα ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος καὶ οὕτως φανερόν πᾶσι κατέστησεν καὶ ἐν τῇ Καισαρέων μητροπόλει ἡρετισάμην τεθῆναι. δι' οὗ καὶ πολλὰ ἰάματα ἐγένετο, ὅσα καὶ ἐπὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως αὐτοῦ, τυφλῶν τε καὶ χωλῶν καὶ δαιμονιζομένων καὶ παραλυτικῶν παραχρῆμα ἰαθέντων, ὅπως τὸ πλήρωμα τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐμφανὲς γένηται, ὅτι αὐτὸς ὁ ἐνανθρωπήσας λόγος τοῦ ἀνάρχου πατρὸς καὶ ζῆ καὶ κεκραταίωται καὶ διαμένει καὶ βασιλεύει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 9

Ταῦτα ἐγένετο ἐν τοῖς Καμουλιανοῖς ἐπὶ μὲν τῆς βασιλείας 20 Διοκλητιανοῦ 20 γενομένης καὶ ἀποκρυβείσης τῆς ἀχράντου καὶ ἀχειροποιήτου εἰκόνας· ἐπὶ Θεοδοσίου δὲ τοῦ μεγάλου φανερωθείσης καὶ θαυματουργούσης εἰς δόξαν πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος τῆς μιᾶς θεότητός τε καὶ βασιλείας νῦν καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας.